तत्राजगाम विघ्नेशो वेदव्यासोयतः स्थितः । पूजितश्चोपविष्टश्च व्यासेनोक्तस्तदानघ ।
लेखको भारतस्यास्य भव त्वं गणनायक । मयैव प्रोच्यमानस्य मनसा कल्पितस्य च ।
श्रुत्वैतत्प्राह विघ्नेशोयदि मे लेखनी क्षणं । लिखतो नावतिष्ठेत तदा स्यां लेखकोह्यहं ।
व्यासोऽप्युवाच तं देवमबुध्वा मा लिख क्वचित् । ओमित्युक्त्वा गणेशोऽपि बभूव किल लेखकः ।
ग्रन्थग्रन्थिं तदा चक्रे मुनिर्गूढं कुतूहलात् । यस्मिन्प्रतिज्ञया प्राह मुनिर्द्वैपायनस्त्विदं । ८०
अष्टौ श्लोकसहस्राणि अष्टौ श्लोकशतानि च । अहं वेद्मि शुकोवेत्ति सञ्जयो वेत्ति वा नवा ।
तच्छ्लोककूटमद्यापि ग्रथितं सुदृढं मुने । भेत्तुं न शक्यतेऽर्थस्य गूढत्वात्प्रश्रितस्य च ।
सर्व्वज्ञोऽपि गणेशो यत् क्षणमास्ते विचारयन् । तावच्चकार व्यासोऽपि श्लोकानन्यान्बहूनपि ।
अज्ञानतिमिरान्धस्य लोकस्य तु विचेष्टतः । ज्ञानाञ्जनशलाकाभिर्नेत्रोन्मीलनकारकं ।
धर्म्मार्थकाममोक्षार्थैः समासव्यासकीर्त्तनैः । तथा भारतसूर्य्येण नृणां विनिहतं तमः । ८५
पुराणपूर्णचन्द्रेण श्रुतिज्योत्स्नाः प्रकाशिताः । नृबुद्धिकैरवाणाञ्च कृतमेतत्प्रकाशनं ।
इतिहासप्रदीपेन मोहावरणघातिना । लोकगर्भगृहं कृत्स्नं यथावत्संप्रकाशितं ।
संग्रहाध्यायबीजो वै पौलोमास्तीकमूलवान् । सम्भवस्कन्धविस्तारः सभारण्यविटङ्कवान् ।
अरणीपर्व्वरूपाद्यो विराटोद्योगसारवान् । भीष्मपर्व्वमहाशाखोद्रोणपर्व्वपलाशवान् ।
कर्णपर्व्वसितैः पुष्पैः शल्यपर्व्वसुगन्धिभिः । स्त्रीपर्व्वैषीकविश्रामः शान्तिपर्व्वमहाफलः । ९०
अश्वमेधामृतरसस्त्वाश्रमस्थानसंश्रयः । मौसल श्रुतिसंक्षेपः शिष्टद्विजनिषेवितः ।
सर्व्वेषां कविमुख्यानामुपजीव्यो भविष्यति । पर्जन्यइव भूतानामक्षयोभारतद्रुमः ।
॥ सूतउवाच ॥ तस्य वृक्षस्य वक्ष्यामि शश्वत्पुष्पफलोदयं । स्वादुमेध्यरसोपेतमक्षेद्यममरैरपि ।
मातुर्नियोगाद्धर्म्मात्मा गांगेयस्य च धीमतः । क्षेत्रे विचित्रवीर्य्यस्य कृष्णद्वैपायनः पुरा । त्रीनग्नीनिव कौरव्यान् जनयामास वीर्य्यवान् ।
उत्पाद्य धृतराष्ट्रञ्च पाण्डुं विदुरमेव च । जगाम तपसे धीमान् पुनरेवाश्रमं प्रति । ९५
तेषु जातेषु वृद्धेषु गतेषु परमां गतिं । अब्रवीद्भारतं लोकेमानुषेऽस्मिन्महानृषिः ।
जनमेजयेन पृष्टः सन् ब्राह्मणैश्च सहस्रशः । शशास शिष्यमासीनं वैशम्पायनमन्तिके ।
ससदस्यैः सहासीनः श्रावयामास भारतं । कर्मान्तरेषु यज्ञस्य चोद्यमानः पुनःपुनः ।
विस्तरं कुरुवंशस्य गांधार्य्या धर्म्मशीलतां । क्षत्तुः प्रज्ञां धृतिं कुन्त्याः सम्यक् द्वैपायनोऽब्रवीत् ।
वासुदेवस्य माहात्म्यं पाण्डवानाञ्च सत्यतां । दुर्वृत्तं धार्त्तराष्ट्राणामुक्तवान् भगवानृषिः । १००
चतुर्व्विंशतिसाहस्रीं चक्रे भारतसंहितां । उपाख्यानैर्विना तावद्भारतं प्रोच्यते बुधैः ।
ततोऽध्यर्द्धशतं भूयः संक्षेपं कृतवानृषिः । अनुक्रमणिकाध्यायं वृत्तान्तानां सपर्व्वणां ।
इदं द्वैपायनः पूर्व्वं पुत्रमध्यापयत् शुकं । ततोऽन्येभ्योऽनुरूपेभ्यः शिष्येभ्यः प्रददौ विभुः ।
षष्टिं शतसहस्राणि चकारान्यां स संहितां । त्रिंशच्छतसहस्रञ्च देवलोके प्रतिष्ठितं ।